

17 Parasjah Jitro יתרו (= Jetro)

Thora: Sjemot 18:1-20:23.

Haftarah.. Jesjahoe 6:1-7:6; 9:5,6.

"Spoedig, O G'd onze Heer, kan er in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem worden gehoord, het geluid van blijheid, het geluid van vreugde, de stem van de bruidegom, de stem van de bruid ... Gezegend zijt Gij, O G'd, Die vreugde schenkt aan de bruidegom en bruid." (De Zevende van de Sjeva B'rachot voor Bruiloften)

De kinderen Israël's hadden nauwelijks genoeg tijd om van de doorgang door de Zee weer op adem te komen, toen zij tegenover hun Verlosser kwamen te staan. In *Parasjah* Jitro leert Mosje eerst van zijn schoonvader Jetro enkele principes voor het leiderschap en beklimt dan de Berg Sinaï om de Heer te ontmoeten en de Tien Woorden (Tien Geboden) te ontvangen. Onnodig om te zeggen dat deze *parasjah* één van de belangrijkste is van de hele Thora.

Laat ons een midrasj maken!

We zouden het plezierig vinden om het in dit wekelijks commentaar wat anders te doen. De vorm die we deze week zouden willen gebruiken lijkt op de rabbinale *midrasj* methode. Zoals we in het commentaar van de vorige week vermeldden, is één definitie van een *midrasj*: "... een oeroud Joods kanselwelsprekend commentaar op een of ander gedeelte van de *Tenach*, de Hebreeuwse Schriftuur, waarin allegorie en legendarische illustratie vrij gebruikt worden." Wees gerust, dit wekelijks commentaar zal - zoals altijd - gebruik maken van de *p'sjat* of de eenvoudige en duidelijke betekenis van de tekst. Gebaseerd echter op de hiervoor gegeven definitie van een *midrasj*, zullen we de vrijheid nemen om het daarin uit te leggen. Zoals de student zal zien, zullen we echter niet teveel vrijheid kiezen, omdat de punten die we moeten benadrukken hopelijk al uit de tekst zullen gezien worden. Er kunnen echter wat dingen zijn die overdreven zijn - jij bent het die moet beoordelen. Ons doel is niet om het belang van een letterlijke interpretatie achteruit te stellen. Ons doel is om de tekst uit te leggen in zijn volste betekenis. Door het zo te doen, hopen we dat de student de tekst zal zien in hetzelfde licht en zal zeggen: "O, ik begrijp het! Natuurlijk, dat is beslist een wettige manier om deze *parasjah* te bekijken."

Laat ons, nu we dus voldoende jullie aandacht gekregen hebben, verder gaan. Nog één opmerking. De student kan opmerken dat er deze week geen werklijn is. De reden is dat *midrasjiem* zich gewoonlijk niet lenen voor werklijnen. Dit betekent niet dat er geen organisatie is. Die is er wél. Hopelijk zal de student die organisatie oppikken als hij dit commentaar leest.

Een bruiloft, een huwelijksplechtigheid

Het is onze mening dat voor het meerderdeel in deze *parasjah* een huwelijksplechtigheid tussen G'd en Zijn volk Israël wordt behandeld. Natuurlijk zijn we niet alleen in dat standpunt, noch de eersten, om deze dingen op deze manier te bezien. Rabbi Aryeh Kaplan - zijn opmerkingen basierend op eeuwen van Joodse Bijbelse interpretatie - zegt bijvoorbeeld: "Het is betekenisvol dat G'd's aanneming van Israël als Zijn natie wordt vergeleken met een huwelijk." Als dit zo is dan zijn er in deze wekelijkse *sidra* verscheidene kenmerken die, wanneer zij samengenomen worden, tonen dat wij hier op de Berg Sinaï een geheiligde huwelijksplechtigheid bijwonen. Laat ons naar de verschillende kenmerken kijken.

De verbintenis.

We hebben G'd's verloofde Israël al gezien in een eerder *Thoragedeelte*, Wa'era. Het kan echter nodig zijn om een beetje terug te blikken. In Sjemot 6:6-7 gaf de Heer aan Mosje verscheidene beloften van bevrijding voor Israël. De student kan zich herinneren dat vier van deze beloften de basis werden voor het hebben van vier bekers wijn op de *Pesach Seider*. Deze week zullen we onze aandacht richten op de vierde belofte. Deze zegt: "Ik zal jou tot Me nemen als een volk en Ik wil een G'd voor je zijn." Het Hebreeuwse woord dat hier als "zal nemen" vertaald is, is van de wortel, *l'kach*, לקח. Dit is een tamelijk gewoon woord welk gewoonlijk te maken heeft met iets nemen. Maar onder de vele dingen die iemand zou nemen, is het in de *Tenach* ook gebruikt om "een vrouw nemen" te bedoelen. (Zie alstublieft voor de verscheidene teksten waarin het zo gebruikt is, het commentaar in Wa'era) Daarom was wat de Heer in dit vers schijnt te zeggen, dat Hij een huwelijk aan Israël voorstelde. Zelfs meer dan dat, Hij deed een voorstel, dat erg moeilijk was te weerstaan!

In de Joodse terminologie, wordt een verbintenis een "verloving" of "*eroesien*", אֵרוּסִין, genoemd. In Bijbelse tijden, zowel als in sommige kringen vandaag, was een officiële (rabbinale, geen burgerlijke) scheidingsprocedure vereist om deze verloving te verbreken. De verloving staat het paar niet toe samen te wonen, maar het geeft wel de huwelijks staat aan het paar. Soms werd de verlovingsceremonie één jaar voor de eigenlijke bruiloft gehouden. In dit opzicht is het interessant om op te merken dat er ongeveer een periode van één jaar ligt tussen de start van de slagen (plagen) en de Uittocht of tussen het tijdstip dat de Eeuwige de beloften in Sjemot 6 kan hebben gedaan en de ontmoeting op de Berg Sinai. Deze verbintenis was dan een bindende overeenkomst tussen G'd en Israël. Voor zover als het de Heer betrof, was het zo goed als een huwelijk. Echter, zover als het Israël betrof, wisten ze nauwelijks iets daarover! Dit geeft aan dat deze relatie van de start af geïnitieerd werd, uitgedragen, gehandhaafd en door de Eeuwige Bruidegom Zelf totaal voltrokken [zal worden].

De afzondering van de Bruid.

Verloofd zijnde, was het de bruid Israël niet toegestaan andere bruidegoms te volgen. Om haar te helpen zich dit te herinneren begon G'd een scheidingproces met het doel haar onbereikbaar te maken voor andere volgers en te helpen met enige verleidingen naar ontrouw, die zij onder ogen kan krijgen, te doen afnemen. Dit proces culmineerde in de Uittocht. De theologische terminologie voor dit proces wordt "heiliging" genoemd, een scheiding van al het andere om G'd alleen te dienen. Merk in overeenstemming hiermee op dat Mosje's pleidooi voor Far'o doorheen heel de plagenperiode plaatsvond: "Aldus zegt de Heer: 'Laat Mijn volk gaan, dat zij Mij kunnen dienen.'" Eén reden waarom de Heer Israël eruit bracht, was om haar te heiligen als Zijn bruid. In het proces na de Uittocht bracht de Heilige haar naar een mooie afgezonderde plek en sprak vriendelijke en tedere woorden tot haar. Zijn toespraak is vastgelegd in 19:5,6: "Nu dan, als jullie goed naar mijn stem luistert en Mijn verbond in stand houdt, dan zullen jullie van alle volkeren mij het dierbaarste bezit zijn, alhoewel mij de gehele aarde toebehoort. Maar jullie, jullie zult Mij een koninkrijk van priesters zijn en een gewijd volk." Laat ons deze belangrijke en mooie verzen uitpakken.

Een segoelah, het dierbaarste bezit.

Er is een erg bewogen en rakende scène in de openingsverzen van Sjemot 19, tenminste indien we begrijpen wat er aan de hand is. Het is het vastleggen van een moment, wanneer de eeuwige G'd en Schepper van de wereld als een Bruidegom handelt, kijkend in de ogen van Zijn geliefde bruid Israël en haar vertelt hoeveel Hij van haar houdt. Eén van de lieve namen die Hij gebruikt om Zich tot haar te richten is in het Nederlands, "lieve schat" (19: 5). Enige vertalingen gebruiken de zinsnede "bijzondere schat" of nogal koel "eigendom." Maar het Hebreeuwse woord is : סְגוּלָה, *segoelah*. Dit is een erg schilderachtig woord. In oude tijden werd *segoelah* in Oegaritische (Kanaänietische) literatuur gebruikt om te beschrijven wat een koning zou denken over de bezittingen die hij verkregen had wanneer hij een ander volk veroverde. Hij zou vele nieuwe en waardevolle stukken hebben, maar slechts een paar uitgekozen dingen zou hij als *segoelot* (meervoud van *segoelah*) classificeren. Deze beschouwde hij als de meest kostbare bezittingen die hij met speciale zorg behandelde en die onder speciale bescherming gehouden werden. Rashi legt dit woord op een vergelijkende wijze uit door te zeggen: "*Segoelah* betekent een dierbare schat, dezelfde als (prediker 2:8) "en schatten van koningen" kostelijke vaten en kostbare stenen die de koning bewaarde. In overeenstemming hiermee spreekt de Koning der koningen tot Zijn geliefde Israël en zegt in essentie tegen haar: "Op dezelfde manier zal je voor mij zijn, een geliefkoosde schat, meer dan de andere volken." Dat is waarom Hij haar Zijn *segoelah* noemt.

De aard van hun huwelijk.

Terwijl Hij zulke lieve woorden sprak, schetste de Eeuwige Bruidegom voor Israël ook hoe hun huwelijk zou zijn. Om mee te beginnen, G'd deelde mee dat Hij de "*ketoebah*", het huwelijkscontract, al klaar had. (Meer hierover later) Dan vertelde Hij Israël dat Hij een speciaal doel had voor hun relatie. Dit huwelijk zou unieke doelen en richting hebben. G'd zei dat Israël een "koninkrijk van priesters" zou zijn. Eén van de hoofdfuncties van priesters was om anderen te leiden tot een begrip van G'd's rol op aarde en hen te helpen Hem te aanbidden en te dienen. In deze context wordt de hele natie van Israël gewijd om de wereld te leiden en G'd's missie te doen verstaan en te accepteren. Op een andere manier gezegd, het was een taak van de priester om als G'd's vertegenwoordiger voor en naar andere naties te zijn. Dit zou de eindbelofte van het Covenant met Awraham vervullen, wanneer het zegt dat Awraham een zegening voor al de naties zou zijn.

Een natie onder andere naties.

In deze benoeming voor Israël is de belofte vervat dat zij een natie moest gaan worden, een "koninkrijk". Deze natie zouden ook een koning hebben: G'd Zelf (ofschoon dit later in hun geschiedenis zou veranderen). G'd vertelde hen zelfs dat zij een "heilige natie" zouden zijn. Dit woord "heilig", קדוש, houdt een of andere etherisch religieuze status in. Het betekent eenvoudig, zoals we hiervoor schetsten, dat deze bruid zo anders en van al de andere naties afgescheiden was. Aldus zien we in de openingsverzen van hoofdstuk 19 dat Israël zich niet alleen zou verheugen in de unieke status van G'ds bijzonder geliefde volk, maar dat zij ook zowel het voorrecht als de verantwoordelijkheid zouden hebben voor het "tonen-en-vertellen" aan de naties in de wereld van wie G'd werkelijk was. Kortom Israël moe(s)t een natie zijn tussen de andere naties van de wereld, als een eeuwige getuige en de éne ware G'd dienend. Hoe dit werkelijk zou gebeuren is het onderwerp van veel redetwisten. Maar het feit van haar roeping is zeker. Stel je voor wat het geweest zou zijn als in de nacht van jouw huwelijksverbintenis je echtgenoot in liefhebbende lieve woorden jou precies vertelde wat G'ds plannen voor jouw huwelijk waren en dat deze plannen heerlijk zouden zijn, betekenisvol en prijzenswaard. Dit is precies wat de Heer Israël vertelde toen zij aan de voet van de berg Sinaï gelegerd waren. Hij beschreef in de duidelijkste woorden hoe hun huwelijk zou zijn. Daar G'd die Ene was Die dit huwelijk op één of andere manier formuleerde, weten we zeker dat deze plannen met Israël uiteindelijk uitgevoerd zouden worden.

De bruiloft zelf.

De mikweh

We komen nu in Sjemot 19 toe aan de echte huwelijksdag. Vóór een traditionele bruiloft is het de gewoonte voor de bruid in de *mikweh* te gaan. (In enkele kringen gaat de bruidegom ook erin, maar apart van de bruid.) Aryeh Kaplan beweert dat "de onderdompeling in een *mikweh* in vele opzichten zelfs belangrijker dan de bruiloft zelf" is. Indien de *mikweh* zo belangrijk is, dan is het misschien nuttig om te verduidelijken wat het concept van een *mikweh* betekent. In de *Thora* wordt onderwezen dat na haar menstruatiecyclus één reden is waarom een vrouw zichzelf in een *mikweh* (= een bad met verzamelde verse wateren) onderdompelt. Tijdens deze cyclus moet het paar zich onthouden van seksuele activiteit tot na zeven dagen en volgend op haar onderdompeling. Gedurende deze tijd is de vrouw in een zogenaamde *niddah*, נדה, toestand. Volgens Kaplan heeft het woord *niddah* geen bijgedachte van vuil zijn of onreinheid. Het komt eerder van de wortel met de betekenis 'verwijderd' of 'afgescheiden.' We willen dit feit nog meer benadrukken. Een vrouw in *niddah* is niet "vuil". Zij was alleen ritueel niet in staat om deel te nemen aan de Tempeldiensten. Voordat deze scheiding eindigen kan, moet de vrouw worden ondergedompeld.

De *mikweh* is echter veel meer dan de gewone "reiniging". Het draagt ook in zich het idee van wedergeboorte. In veel opzichten vertegenwoordigt de *mikweh* de baarmoeder. Wanneer een persoon zich onderdompelt, is het alsof hij voor een moment terugkeerde naar de baarmoeder. Wanneer hij dan bovenkomt, is het alsof hij weer geboren werd. Hij is een volledig nieuw persoon. Aldus is in één betekenis een vrouw iedere maand na haar cyclus en na de *mikweh* "opnieuw geboren". Het is ook vanwege dit "opnieuw geboren" concept dat nieuwe bekeerlingen van het Judaïsme ondergedompeld worden. Volgens Kaplan wordt de basis voor deze praktijk in onze huidige passage gevonden. Hier stond Israël bij de berg Sinaï voor de Heer. Voordat de *Thora* werd gegeven, moesten alle Israëlieten zich onderdompelen, zoals we zien in 19:10,14. Ofschoon de tekst stelt dat hun kleren werden ondergedompeld, houdt het ook in dat zij hun lichamen net zo goed onderdompelden. De Talmoed stemt ook met deze interpretatie overeen. Deze zegt terwijl er op vers 19:10 commentaar gegeven wordt: "Hoe veel meer zou reiniging (rituele onderdompeling) vereist zijn waar het wassen van kleren vereist wordt". Wanneer de Heilige Israël instrueerde om onder te dompelen, was het alsof de bruid haar periode van scheiding beëindigen moest voor het intiem worden met de Heer. Bovendien was "op dat moment" iedere Israëliet als een bekeerling tot het Judaïsme die zich als deel van zijn bekering moest onderdompelen.

Om deze discussie over de *mikweh* te besluiten, keren we onze gedachten naar de profeet Ezechiël. Misschien verwees hij naar de onderdompeling van Israël bij de berg Sinaï, toen hij in 16:8-9 schreef "Ik (G'd) ging onder ede een verbond met u aan, luidt het woord van de Heer en zo werd gij de mijne. Toen wies (dompelde) Ik u met (in) water,..." Hun status veranderde van dat van een uitgebreide familie die tot slavernij gebracht was, in dat van G'ds bruid, G'ds heilig volk en G'ds koninkrijk van priesters.

Onder de choepah.

We hebben daarom gezien dat één van de traditionele gewoonten in de voorbereiding voor een Joodse bruiloft, de onderdompeling in een *mikweh*, zijn wortels hier bij de G'ddelijke huwelijksvoltrekking bij de berg Sinaï vindt. Er is in Sjemot 19 ook een tweede Joodse bruiloftgewoonte duidelijk - de *choepah*. Een "*choepah*" is de baldakijn waaronder de huwelijkssluiting plaats heeft. Het woord "*choepah*", חֹפֶה, wordt ook in de Bijbel gebruikt. We vinden het zowel in Joel 2:16: "de bruidegom trede uit zijn kamer en de bruid uit haar *choepah*" alsook in Psalm 19:6, waar het spreekt over de bruidegom, "die uit zijn *choepah* komt". In het traditioneel Joodse denken is de *choepah* "een symbolisch huis; het is een enkel domein waarin de bruidegom de bruid verwelkomt". Het ziet er inderdaad zelfs uit zoals een klein huis maar dan één met open zijwanden.

Waar was de *choepah* op de berg Sinaï? Misschien kan dat gezien worden in 19:16. Toen Mosje de berg opging, was daar donder en bliksemen en "een zware wolk op de berg". Kunnen we suggereren dat de wolk G'ds *choepah* was? Als dat zo is dan was het daar dat Hij Israël, zoals vertegenwoordigd door Mosje, in hun nieuwe "thuis" verwelkomde. Hun nieuwe "thuis" of plaats van wonen was om eeuwig bij Hem te zijn! Onthoud alsjeblieft dat de tekst niet stelt dat de wolk G'ds *choepah* was. Dit is alleen maar deel van onze *midrasj*. Maar schijnt dat niet mogelijk?

De ketoebah.

We komen nu toe aan het centrale deel van deze huwelijkssluiting. De *ketoebah* (כְּתוּבָה) is in de traditionele Joodse huwelijkssluitingen het huwelijkscontract of convenant. Het is een wettelijk bindende overeenkomst tussen bruid en bruidegom die hun huwelijk regelt. Het wordt altijd geschreven, dat is hoe het woord *ketoebah* zijn naam afleidt uit de Hebreeuwse wortel die "beschrijven", כָּתַב, betekent. De *Ketoebah* wordt tijdens de Joodse bruiloftceremonie gelezen en getekend. In waarheid, het gebruik van een geschreven *ketoebah* wordt in de door Mosje geschreven *Thora* niet gevonden. Het is een rabbijnse wet en zelfs zo laat als 360 n.Chr. Er zijn bewijzen dat er tenminste in enige gebieden het de gewoonte was om de *ketoebah* niet schriftelijk vast te leggen. Dit gezegd hebbende, zouden we ons moeten realiseren dat er altijd een wettelijk bindende mondelinge huwelijksovereenkomst was. Naar deze overeenkomst werd in de Bijbel verwezen als een "convenant". Bijvoorbeeld in Maleachi 2:14 berispte de Heer Israël voor de manier waarop de echtgenoten hun vrouwen, die vrouwen van hun "huwelijksconvenant" waren, behandelden.

Wat was de *ketoebah* in deze bruiloft op de berg Sinaï? Wat is het wettelijke bindende huwelijksconvenant tussen G'd en zijn bruid Israël? Het is de *Thora*! Want hier in de hoofdstukken 19 en 20 begint de Heer Zijn *Thora* aan Zijn bruid Israël te geven. Kaplan stemt ook in met deze opvatting, ofschoon met een lichte variatie. Hij zegt: "De *ketoebah* heeft ook een symbolische betekenis. Daar de bruid en de bruidegom Israël vertegenwoordigen toen de *Thora* werd gegeven, vertegenwoordigt de *ketoebah* het "Boek van het Convenant" dat Mosje vóór de openbaring op de Sinai (Sjemot 24:4.7) schreef. Uit een nader onderzoek echter bleek niet dat het Boek van het Convenant vóór de Sinaï geschreven was. Het schijnt dat alle openbaring die Mosje bij de Sinaï ontving verder in het Boek van het Convenant werd vastgelegd. Het is deze openbaring die Kaplan de "*ketoebah*" noemt. Als wij correct zijn in onze interpretatie, die nog steeds overeind staat, is daarom de hele *Thora* de *ketoebah*.

De tekst van hoofdstuk 20 geeft aan dat het eerste deel van de openbaring van de Sinaï, die we de *Thora* noemen, gewoonlijk bekend is als de Tien Geboden. Laat ons een paar commentaren geven over de Tien Geboden, het eerste deel van de G'ddelijke *ketoebah*.

1) Een eenheid - Naar deze openbaring wordt vaak in de *Thora* verwezen als de "Tien Woorden". De eerste dingen om daarover op te merken is speciaal de eenheid ervan met het overige van de *Thora*. Zowel voor contextuele als ook literaire redenen kunnen de Tien Woorden niet gescheiden worden van de rest van de *Thora*. Veel niet-joodse leraren zijn in deze fout beland. Zij leren dat alle mensen de Tien Geboden moeten volgen omdat zij het beste morele systeem zijn. Maar zij falen erin op te merken dat, onmiddellijk volgend op de Tien, de Heer op andere onderwerpen instructies begint te geven die ook bedoeld waren een deel van deze *ketoebah* te zijn. Een andere manier waarin de eenheid van de Tien Woorden vaak door de leraars wordt verminderd, is door te proberen eruit te nemen en te kiezen welke zij zeggen dat geschikt zijn om in de hedendaagse wereld te volgen. Het hoofdslachtoffer van deze fout, die vaak opnieuw door niet-joodse Bijbelleraars begaan wordt, is het vierde gebod - *Sjabbat*. Hun hermeneutiekmethode roept hen op om te zeggen dat slechts de geboden die herhaald of geleerd worden

in de *B'riet Chadasjah* "geldig zijn voor vandaag". Het vierde gebod, zeggen zij, valt niet in deze categorie; daarom volgen gelovigen in Jesjoea de *Sjabbat* niet zoals die in het vierde gebod is uitgestippeld. Dit vertegenwoordigt niet alleen een onzorgvuldige uitleg van de *Torah* zelf, maar eveneens van het onderwijs van de *B'riet Chadasjah*. Dergelijke leraars falen erin om de onderwijzing van Jesjoea Zelf in Mattitjahoe (Matteüs) 5:17vv betreffende de *Torah*, in overweging te nemen. Daaraan toegevoegd falen zij om de levensstijl van de vroegere messiaans-joodse gelovigen te beschouwen, zoals het in Handelingen 21:20-26 geopenbaard is. (Deze commentaren zullen meer onderwijzingen en opmerkingen over de *Sjabbat* in latere *parasjot* geven) Het is waar dat binnen de *Thora* zelf er verwijzingen zijn naar de specifieke geboden van de Tien Geboden, suggererend dat de Tien een zelfbindende eenheid is. Maar dat is alleen omdat de Tien eenvoudig dienen als een geschikte samenvatting voor het overige van de *Thora*. Met andere woorden, het overige van de *Thora* zijn de Tien Geboden 'met vlees bekleed' en uitgebreid tot hun volledigste bedoeling. Het kan vergeleken worden met het Voorwoord of de Proloog van een grondwet; het overige van de grondwet legt uit wat het Voorwoord samenvat. Het zelfde is waar omtrent de Tien Geboden. Het overige van de *Torah* legt uit wat zij samenvat. J. H. Hertz gaat zo ver om te zeggen dat al de denominaties en scholen van het Judaïsme erin overeenstemmen dat: "De Tien Geboden de grondbeginselen van het geloof zijn, als de pilaren van de *Thora* en zijn wortels. In de moderne tijden hebben verscheidene exponenten van het Judaïsme getoond dat al de in de *Torah* beschreven rituele voorschriften, zichtbare belichamingen zijn van de algemene en heilig bewaarde waarheden in de Decalogo; en dat in feite de hele inhoud van het Judaïsme - zoals belijdenis en leven - geordend kan worden onder de tien algemene opschriften van de Geboden."

2) Voor alle mensen. - Na de absolute eenheid van de Tien Woorden met het overige van de *Thora* te hebben vastgesteld, kunnen we nu commentaar geven op hun markante invloed in de wereld. Het is waar dat mensen verkeerdelijk geprobeerd hebben om de Tien van het overige van de *Thora* te scheiden om de Tien Geboden meer universeel te maken. Wij stemmen daarmee niet in, dat deze scheiding tekstueel wettig is. Niettegenstaande deze foutieve poging om de Tien meer toepasbaar op de wereld te maken, hebben de Tien een universele invloed gehad, ver boven elke andere moraal of religieus systeem. Hertz geeft hierover weer het volgende commentaar: "De Humanisten, de Deïsten en zelfs de Vrijdenkers spraken in eerbied over de wet van Sinai." Daarna citeert hij de denker Renan, die zegt: "De Tien Woorden zijn voor alle mensen; en zij zullen gedurende alle eeuwen de geboden van G'd zijn." Tenslotte besluit Hertz: "Al de historici van de beschaving zijn het over het algemeen eens met elkaar dat, zo laag als momenteel de ethische standaards van de wereld ongetwijfeld staan, het zeker is dat zij zelfs lager zouden staan, maar dat niet staan vanwege de prachtige invloed van de Tien Geboden."

Laat ons nu terugkeren tot onze begingedachten over de *ketoebah*, opdat we het zicht op het belang de *Thora* als een huwelijkscontract niet verliezen (de Tien Geboden als zijnde de inleiding voor dit contract). Door te verwijzen naar de *Thora* als een *ketoebah* suggereren wij dat het niet alleen maar een fijn ethisch systeem is noch een lijst van wél doen en niet doen. Maar de *Thora* functioneert eerder als het heilige huwelijksconvenant tussen G'd en Zijn volk Israëel. Het stippelt de weg uit waarlangs het huwelijk verder geleefd moet worden. Zijn bepalingen zijn zo dat dit een gelukkig en vruchtbaar huwelijk bewerkt. Zijn voorschriften beschrijven op welke wijze het huwelijk zou functioneren. Zijn beelden vertellen hoe het huwelijk eruit zou zien. Zijn uitspraken beschrijven hoe elk van de partners zich tot elkander zouden verhouden. Want welke partij die deze overeenkomst ook zal schenden, schendt het huwelijk zelf. Bovendien beloofde de Bruidegom nooit de *ketoebah* te schenden. Het was altijd de bruid die het deed. Wanneer het geschonden was, zond G'd de profeten om "de ontrouwe bruid" te berispen en haar te helpen terug te keren naar de *ketoebah*, de *Thora*.

De ring.

Wat is een bruiloft zonder een ring? Een trouwring is een uiterlijk symbool van het huwelijk. Het wordt gegeven als een teken of onderpand dat de persoon die de beloften deed in feite deze beloften zal houden. Het dient ook als een uiterlijk teken aan anderen dat de man of vrouw die de trouwring draagt, in feite getrouwd is en geen vrij spel heeft voor voorgewende vrijers. Aryeh Kaplan geeft een andere, tamelijk fascinerende waarneming betreffende de ring. Hij zegt dat de ring niet het ding van belang is, het is wat de ring vertegenwoordigt. Volgens hem is, "het gebruiken van een ring voor een ceremonie slechts een gewoonte ... Het belangrijkste deel van de ceremonie is dat de bruidegom iets van waarde geeft aan de bruid." Eén reden waarom Kaplan's punt interessant is, is dat in een betekenis G'd Zijn

bruid iets van waarde gaf toen Hij haar uit Egypte bracht. Sjemot 13:35-36 beschrijft, hoe G'd Israël begunstigde in de ogen van de Egyptenaren en de Egyptenaren gaven hen artikelen van waarde zoals vaten van zilver en goud. Wij zijn het er zeker mee eens dat de Heer Zijn bruid een bruiloftsgift gaf bij deze gelegenheid. Maar we stemmen er niet mee in dat deze gift functioneerde als de ring, het uiterlijk symbool van het huwelijk.

Er is een andere traditionele suggestie voor wat de ring op deze G'ddelijke bruiloft was. Kaplan drukt dit idee ook geschikt uit. Naar dit gezichtspunt is de *Thora* de ring. Hij schrijft dat: "De *Thora* net een ring is; het is zonder eind en zo spoedig als iemand eindigt, moet iemand weer beginnen ... De *Thora* is daarom net een trouwring, een cirkel zonder begin of einde." Terwijl wat Kaplan over de *Thora* zegt bepaald erg waar is, denken we echter niet dat de *Thora* het beste de trouwring die door G'd op de Berg Sinai aan Zijn bruid Israël werd gegeven, symboliseert. In feite vertelt de *Thora* ons zelf wat de ring is. We lezen in Sjemot 31:13: "Maar ... Mijn *Sjabbat*dagen moeten jullie stipt houden, want dit is een teken tussen Mij en jullie voor al jullie geslachten, opdat men zal weten dat Ik de Eeuwige ben die jullie bijzondere wijding heb gegeven." De ring is volgens deze verzen de *Sjabbat*! Waarom zeggen we dit? Het is omdat de tekst zegt dat de *Sjabbat* een "teken" ('ot, אות, in het Hebreeuws) is. Juist zoals de ring een uiterlijk teken is dat de echtgenoot en zijn vrouw bij elkaar horen, zo is de *Sjabbat* een uiterlijk teken voor G'd en Israël. Het is een uiterlijk symbool dat Israël en de Heer bij elkaar horen. Aldus functioneert het als een trouwring. Als de ring in een huwelijk verwijderd was geworden, zouden mensen voldoende reden hebben om te vragen of het huwelijk nog steeds intact was. Dit is ook hetzelfde voor de *Sjabbat*. Daar het een teken is dat de G'd van Israël de Enige Heer is, zou de verwijdering van de *Sjabbat* uit het midden van Israël net zijn alsof gezegd werd dit huwelijk tussen G'd en Israël voorbij is. De Heer gaf echter een belofte in Jirmejahoe (Jeremia) 31:35-37, ondubbelzinnig verklarend dat deze relatie niet zal ophouden, waaruit dan zou volgen dat de tekenfunctie voor de *Sjabbat* nog altijd van kracht is voor Israël. Daaraan toegevoegd heeft de verwijdering van de trouwring de neiging de drager kwetsbaar achter te laten. Andere voorgewende vrijers kunnen zich willen indringen en pogen hun invloed te laten gelden. Bovendien kunnen de dragers zelf de neiging hebben om zich vrijer te voelen en onwettige relaties voor getrouwde partners te gaan najagen. Kortom, de ring helpt een afschrikking voor zijn eigenaar te zijn om verboden relaties door te zetten. Op gelijke wijze dient de *Sjabbat* niet alleen voor anderen als een uiterlijk herinneringsteken dat G'ds mensen bij Hem horen, maar dient de *Sjabbat* ook als een uiterlijk teken voor de getrouwde dat hij of zij tot G'd behoort - en om trouw aan Hem te blijven.

Het huis.

Als er in deze *parasjah* een bruiloft aan de gang is, waar zou deze nieuwe geheiligde familie dan wonen en hoe zouden zij functioneren? Er moet zowel een familiestructuur als een plaats voor de familie zijn om intieme momenten met elkaar te hebben. Deze onderwerpen worden ook besproken in *Parasjah* Jitro.

Hoofdstuk 18 geeft enige informatie over de familiestructuur. In dit hoofdstuk geeft de Heer via Jetro, de schoonvader van Mosje, wat praktische hulp bij het organiseren van de rechterlijke structuur van Israël. De inhoud van hoofdstuk 18 beschrijft daarom de familiestructuur.

Zover als het de plaats van de intimiteit betrof, begon de Bruidegom meteen nadat de Tien Woorden geopenbaard waren, voorzieningen voor zo'n plaats te maken. In 20:21 ontving Mosje instructies betreffende het "altaar", de plaats waar de echtgenoot Zijn vrouw op een speciale manier zou ontmoeten en het "diner" gekookt zou worden. De volgende *parasjah* zal meer details over de rest van hun nieuwe "huis", de *Misjkan*, geven. Dit zou de plaats zijn waar dit G'ddelijk paar elkaar zou ontmoeten om de intiemste gemeenschap te hebben. Zoals veel families zou deze heilige familie verhuizen en hun woonplaats herhaaldelijk wijzigen. Daarom zou de locatie over de jaren veranderen. Uiteindelijk zouden zij zich in Jeruzalem "vestigen".

De bruid

Er is nog één laatste element voor deze *midrasj*: de bruid. Indien de *Tenach* alles was wat we uit G'ds openbaring bezaten, dan zou er weinig verwarring over de identiteit van de bruid zijn. Het zou duidelijk de lichamelijke afstammelingen van de Patriarchen, de natie van Israël, zijn. Toch, zoals we in laatste wekelijkse *sidra* uiteenzetten, schijnt er een geestelijke verdeling van mensen binnen Israël te zijn. Er schijnen diegenen geweest te zijn, die alleen deel van Israël zijn door lichamelijke geboorte en diegenen die niet alleen het lichamenlijk deel van de natie zijn, maar ook geestelijk met de Heer verbonden zijn op een wijze waarin de anderen dat niet waren. De Schrift noemt dezen "het overblijfsel". Zover als het de *Tenach* betreft is aldus het

overblijfsel, de trouwe gelovigen binnen Israël, de bruid. Het is ter wille van dit overblijfsel dat de Heer Zijn trouwbeloften heeft gehouden. Het is dit overblijfsel dat Israël als natie in leven heeft gehouden.

Alsof dat scenario niet gecompliceerd genoeg is, worden de wateren werkelijk modderig wanneer we de onderwijzing binnen de *B'riet Chadasjah* onderzoeken. Want daar vertelt Rabbi Sja'uel ons in Efeze 5:24, dat de bruid van de Heer, de gemeente of "de Kerk" is. Als dat zo is, dan zou het lijken dat de Heer twee bruiden heeft. Hoe kan dat?

Wanneer wij het woord "kerk" in de *B'riet Chadasjah* zien, betekent het letterlijk "de uitgeroepen". Het Griekse woord meestal met "kerk" vertaald, is het woord "ekklesia". Dit is werkelijk een samengesteld woord, bestaand uit het voornaamwoord, *ek* (εκ), dat "uit" of "van" betekent en de wortel van het werkwoord *kaleo* (καλεω), welke "te roepen" betekent. Aldus wordt het woord gewoonlijk vertaald met "kerk", een woord dat eenvoudig "uitgeroepen" betekent. In feite is *ekklesia* het meest gewone woord dat de Septuaginta, LXX, gebruikt om de Hebreeuwse term *kahal*, קהל, waaruit we het woord *kehilah*, קהילה, "gemeente" krijgen. Toch betekent het Hebreeuwse woord *kahal* ook eenvoudig "uitgeroepen", daar het van de Hebreeuwse wortel komt die "te roepen" betekent. Aldus was er vanuit dit standpunt een *ekklesia*, of kerk in de periode van de *Tenach* zowel als in de periode van de *B'riet Chadasjah*.

Als we de eenvoudige betekenis van het Griekse woord *ekklesia* in gedachten nemen, zullen we in de tijd van het Nieuwere Testament opmerken dat de term "kerk" niet de boventonen van de anti-Semitische religieuze dikdoenerij met zich meedroeg, die zich kort na de eerste eeuw voordeed. De Bijbelse "uitgeroepen" zijn de gekozenen die uit Israël geroepen zijn en de gekozenen die uit de naties geroepen zijn, die in Jesjoea geloven. Sja'uel maakt in Romeinen 11 erg duidelijk dat de uitgeroepen vanuit de heidenen ook geënt zijn in de olijfbom van Israël. Zij zijn geen afgescheiden entiteit. Zij vervangen Israël niet. Zij zijn op een of andere manier, gedaante of vorm, verbonden met het uitgeroepen overblijfsel van Israël en in feite er in binnen gebracht. De Bijbel leert daarom niet dat er twee bruiden zijn; de Kerk en Israël. Er is één bruid. Deze bruid bestaat uit het overblijfsel van Israël samen met het overblijfsel van de naties die geënt zijn in Israël. Samen zijn zij één. Het zou uit dit gezichtspunt schijnen dat de *ketoebah* bepaalde vertakkingen zou hebben voor deze samengestelde bruid. Die zijn er. Maar dat is het onderwerp van een belangrijke discussie buiten de grenzen van dit *Thoracommentaar*.

Het grote bruiloftsmaal

We hebben gezien dat *Parasjah* Jitro blijkbaar van de G'ddelijke huwelijksluiting tussen G'd en Israël spreekt. Wanneer een huwelijksluiting voorbij is, ziet iedereen vooruit naar het bruiloftsmaal. Deze *parasjah* bespreekt deze maaltijd niet. Maar misschien kunnen we ervan een hint in andere delen van de *Thora* zien. (Indien zo, dan getuigen wij dat de *ketoebah* erin voorziet)

De laatste van de zeven Heilige Dagen in Wajkra 23 is *Soekkot*. Het is een tijd dat heel Israël voor een week in kleine tijdelijke huizen woont. Volgens Zecharja (Zacharia) de profeet zal de Heer, wanneer Hij naar de aarde terugkeert om zijn Koninkrijk op te richten, gebieden dat alle naties *Soekkot* vieren. *Soekkot* is een tijd van intensieve vreugde en feestvieren - kenmerkend voor een bruiloftsmaal.

Commentaar gevend op deze eindtijdgebeurtenissen spreekt Openbaring over een Bruiloftsmaal van het Lam (19:9). Kon het zijn dat Daniel Juster correct is wanneer hij zegt: "Ik geloof, dat *Soekkot* het bruiloftsmaal van het Lam is en de inauguratie van de Koning en Zijn Koningin"? Indien dat zo is dan zijn we in de Messiach G'ds bruid en zien we allen vooruit naar dat wonderbaarlijke bruiloftsmaal aan het eind van dit tijdperk wanneer de Bruidegom komt om met ons te zijn.

J. H. ten Kate 24 januari 2003 (naar Berkowitz)